

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

*Брік Світлана Володимирівна
к.е.н., доц. каф. економічного аналізу та
обліку Національного технічного
університету
«Харківський політехнічний інститут»
e-mail: Nat_ua@ukr.net*

*Мардус Олена Олександрівна
магістрант каф. економічного аналізу та
обліку Національного технічного
університету
«Харківський політехнічний інститут»*

Результативним економічним підсумком господарської діяльності підприємства є його прибуток (збиток) виражений у вартісній (грошовій) формі.

В системі бухгалтерського обліку для визначення фінансового результату (прибутку або збитку) відбувається послідовне зіставлення доходів і витрат, що класифікуються за видами діяльності і як наслідок формують фінансові результати за відповідними видами діяльності. Від достовірності і якості економічної інформації та підходів щодо її збору, обробки та використання залежить якість і ефективність прийняття управлінських рішень.

Інформація про доходи, витрати, прибутки і збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період відображається у звіті про фінансові результати (форма № 2), а також додатково розкривається інформація в Примітках до річної фінансової звітності (форма № 5). Особливості заповнення форми № 2, відповідно до вимог НП(С)БО №1[1].

У відповідності до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» фінансові результати (прибуток) – це збільшення економічних вигод у вигляді надходжень активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання власного капіталу за рахунок внесків учасників (власників) [1].

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансовий результат (прибуток) підприємства та його розкриття у фінансовій звітності викладені у П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати» та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Згідно з НП(С)БО 1 витрати визначено як зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).

Доходи у відповідності до НП(С)БО 1 - це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників) [1].

Облік доходів за видами діяльності та елементами організовано відповідно П(С)БО 15 «Дохід», відповідно до якого, до складу доходів відносять: дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи.

У П(С)БО 16 «Витрати» категорія «витрати» визначається наступним чином: «Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу між власниками). В стандарті викладена класифікація витрат з урахуванням їх поділу на прямі й непрямі, тобто за способом включенням до собівартості продукції. Таке трактування відповідає вимогам міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Проте, в бухгалтерському обліку з визначенням фінансового результату (чистого прибутку або збитку) за певний звітний період для складання фінансової звітності витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені [1]. Витрати, які

неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

Облік фінансових результатів здійснюється на рахунку 79 «Фінансові результати». і його субрахунках. За дебетом відображалася сума визначених витрат, за кредитом – списання на рахунок 79.

Облік нерозподіленого прибутку (непокритих збитків) ведеться на рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», за кредитом цього рахунку відображається сума прибутку (субрахунок 441 «Прибуток нерозподілений»), а за дебетом – сума непокритого збитку (442 «Непокриті збитки»). Використання отриманого прибутку відображалось окремо, за дебетом активного, регулюючого субрахунку 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді», на якому враховуються відрахування до резервного та іншого капіталу. Наприкінці року сума використаного прибутку списується на зменшення нерозподіленого прибутку [2].

Таким чином, необхідна керівництву підприємства так і його зовнішнім контрагентам інформаційна база щодо управління витратами і доходами створена на основі даних бухгалтерського обліку, тому питання організації бухгалтерського обліку фінансових результатів вимагають підвищити оперативність обліку й систематизувати облікову інформацію.

Список використаних джерел

1. Наказ Мінфін України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
2. Мардус Н.Ю. Особливості обліку і аудиту фінансових результатів підприємства / Н.Ю. Мардус, Х.П. Єлізарова // «Глобальні та національні проблеми економіки». — Вип. 8. 2015. — С. 1135-1138.